

Racjonalista - Prolog

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Racjonalista jest serwisem propagatorów racjonalnego myślenia, prezentujących racjonalny obraz świata. Serwisem, który poza tym tropi absurdy, przesady, szarlatanerię, uprzedzenia, kłamstwa, fobie i głupotę. Racjonalista jest miejscem w polskiej przestrzeni społecznej, gdzie można myśleć, mówić i kształtować się na zasadzie autonomii i odwagi intelektualnej, bez ograniczenia ideologiczną poprawnością. Serwis ten stanowi bazę intelektualną polskich racjonalistów — sposób na wirtualne zrzeczenie. Razem chcemy tworzyć Portal Wiedzy i Myśli.

Istota Racjonalisty

Racjonalista jest interaktywnym medium, którego nadrzędnymi wartościami są idee wolnej myśli oraz rozumnego kształtowania przekonań i życia. Jak pisał Kazimierz Ajdukiewicz: *"Głos racjonalisty jest zdrowym odruchem społecznym, jest aktem samoobrony społeczeństwa przed niebezpieczeństwem opanowania go przez niekontrolowane czynniki"*

Serwis Racjonalista to **KOMPENDIUM WIEDZY opracowywane przez racjonalistów**. Wiedzę stanowią dwa aspekty: negatywny i pozytywny. Aspektem negatywnym jest znajomość tego co ludzką rzeczywistość mistyfikuje, zaś pozytywnym — racjonalna i rzetelna wiedza o rzeczywistości przyrodniczo-społecznej. Racjonalista jest przede wszystkim odpowiedzią na mistyfikacje. Racjonalną *syntezą wiedzy* jest filozoficznie zaprawiony zespół wniosków i poglądów dotyczących człowieka i świata — dział Światopogląd. Poznanie tego jest przejawem odwagi wobec życia — spojrzeniem rzeczywistości 'prosto w twarz', bez chowania głowy w odmętę ideologii, złud i słodczy niemyślenia. Pod wieloma względami naszym ideałem jest Wielka Encyklopedia Francuska... [Wiedza racjonalna i niepokorna](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,247) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,247>)

Kompendium wiedzy tym co do zasady różni się od serwisu informacyjnego czy encyklopedii, iż zawiera ono treści w swym całokształcie i w szczegółach bardziej wartościowe poznawczo. *Informacja* nie jest *wiedzą*. Może ona być źródłem wiedzy. Informacje mogą tworzyć wiedzę, wówczas kiedy są porządkowane, systematyzowane, hierarchizowane, plewione, konfrontowane, oceniane i krytykowane. Bez tych niełatwych operacji intelektualnych strumień informacji, który winien być „wodą życia” dla umysłów dążących do wiedzy, nader łatwo stać się może destruktywnym potopem, przyczyną dezinformacji. Kwestia ta jest szczególnie istotna w dobie *społeczeństwa informacyjnego*, jak określa się obecny etap postindustrialnej cywilizacji, którego internet jest najważniejszym elementem.

Zadania i cele jakie sobie wytyczamy sprowadzają się zasadniczo do szerzenia wiedzy ogólnej o świecie i o zjawiskach, a także wiedzy z poszczególnych dziedzin życia. Ma to podtekst instrumentalny w tym znaczeniu, że uważamy, iż lepsze rozumienie rzeczywistości czyni nasze życie łatwiejszym, a stosunki międzyludzkie bardziej twórczymi. Jednak nie mniej istotnym tłem tego programu jest przekonanie, że wiedza i poznawanie ma również swój bardzo ważny i atrakcyjny walor pozainstrumentalny — jako coś co wzbogaca naszą egzystencję, czyni ją pełniejszą. Uważamy, że nasze materiały mogą pobudzać *libido sciendi* — pasję poznawania i rozumienia.

Racjonalista stanowi zarazem **Wielką Księgę Polskiego Internetu**. Nasz oświeceniowy projekt — budowa rzetelnego i niezależnego źródła wiedzy w polskim Internecie - przekłada się również na sposób ujęcia tematów, rozmiar oraz organizację serwisu. [Zobacz...](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2134) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2134>)

Specjalizacje Racjonalisty

Jakkolwiek Racjonalista docelowo dąży do ogólnej syntezy wiedzy, to zawiera aktualnie kilka bloków stanowiących niejako nasze specjalizacje. Są nimi przede wszystkim:

1. Największy polski serwis religioznawczy. Zawiera opisy i omówienia religii, kilkudziesięciu kościołów, sekt, ruchów parareligijnych i nurtów paranaukowych. Oprócz treści o charakterze ściśle informacyjnym, religioznawczym, silny nacisk położono na ich analizę krytyczną o charakterze kompleksowym. Siłą rzeczy najwięcej uwagi poświęcono Katolicyzmowi i Chrześcijaństwu.

2. Internetowe Centrum Krytycznej Biblistyki. Analiza krytyczna Biblii jest kierunkiem biblistyki rozwijanym regularnie od wieku XIX, także przez samych chrześcijan (m.in. liberalne

odłamy protestanckie). Dotyczy ona m.in. analizy spójności tekstu, historyczności opisów, krytyki lingwistycznej i porównawczej, archeologii biblijnej itd.

3. Największy polski serwis prawa wyznaniowego. Prawo wyznaniowe omówione zarówno w aspekcie historycznym, jak i dogmatyczno-prawnym; przedstawia uregulowania głównie polskie, ale także i obcych porządków prawnych. Najważniejsze znaczenie mają tutaj analizy polskich konkordatów.

4. Historia filozofii, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii Nietzschego. Prezentacje szkół filozoficznych i poszczególnych myślicieli, od starożytności po wiek XX. Za niezwykle ważne uznajemy popularyzatorskie aspekty serwisu filozoficznego Racjonalisty, ze względu na krzywdę edukacyjną jaką wyrządza aktualny brak propedeutyki filozofii w programach szkolnych, pogłębianą dodatkowo szkolną katechezą.

5. Etyka i filozofia nauki i wiedzy. Generalnie o tym czym jest nauka, co konstytuuje badanie i wiedzę naukową (naukowa metodologia), a co tylko ją imituje (pseudonauka), wprawki z krytycznego myślenia, nierzetelność naukowa, społeczne znaczenie nauki, nauka a religia, światopogląd naukowy. Obok filozofii, popularyzacja nauki i naukowego myślenia, społeczna internalizacja tegoż, jest swoistą *misją* propagatorów racjonalistycznego światopoglądu.

Serwisy informacyjne

Aktualnie prowadzimy dwa regularne serwisy informacyjne, jako uzupełnienia merytorycznego meritum:

1. Nowiny naukowe. Nauka nie jest zamkniętym i ustalonym systemem, lecz czymś co się dynamicznie rozwija i zmienia. Nasze nowiny mają prezentować najważniejsze i najciekawsze z tych zmian dokonujących się dzięki odkryciom.

2. Wiadomości z kraju i ze świata, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków wyznaniowych i światopoglądowych oraz problemów tzw. mniejszości.

Nasi partnerzy

Serwis niniejszy nie jest związany z żadną zewnętrzną organizacją czy opcją polityczną lub ideologiczną, redakcja i ogólny nadzór są całkowicie niezależne. Współpracujemy jednak z tymi, z którymi łączą nas wspólne cele. Natomiast sam serwis Racjonalista pełni także rolę **wirtualnego publikatora i organu**:

1. Magazynu *The American Rationalist*. Funkcję tę spełnia sekcja angielska Racjonalisty — www.TheRationalist.eu.org (<http://www.therationalist.eu.org/>): 1) partnerstwo najdłużej wydawanego bez przerwy (już ponad pół wieku) czasopisma amerykańskiego promującego racjonalizm i naukowy światopogląd oraz największego polskiego internetowego serwisu o takim samym profilu tematycznym; 2) „unia personalna” redaktora naczelnego AR oraz głównego redaktora The Rationalist — w osobie *dra Kazimierza Działki*. Należy dodać, że ów sojusz polsko-amerykański ma charakter zupełnie pokojowy, niemilitarny...

2. Stowarzyszenia na rzecz Państwa Neutralnego Światopoglądowo „Neutrum”. Neutrum odnajdujemy pod adresem www.neutrum.racjonalista.pl (<http://www.neutrum.racjonalista.pl/>). Jest to partnerstwo stowarzyszenia działającego na rzecz faktycznego rozdziału państwa i kościoła oraz serwisu internetowego, który z celami tymi się identyfikuje. Jest to także „unia personalna” Prezesa Zarządu Krajowego Stowarzyszenia oraz głównego redaktora serwisu Neutrum Racjonalisty — w osobie *Czesława Janika*.

Ludzkie słabości

Zdajemy sobie sprawę, iż wiele treści jakie zawiera nasz serwis jest z jednej strony *niepoprawnych politycznie*, z drugiej zaś - mogą (choć nie powinny) być negatywnie lub nawet wrogo odbierane przez osoby, zwłaszcza nietolerancyjne, zaangażowane ideologicznie lub religijnie i nieprzywykłe do krytycznego namysłu nad własnymi przekonaniem i wyobrażeniami. Pluralizm i tolerancja, właściwie pojęte, są niestety wciąż wartościami niedorozwiniętymi w naszym społeczeństwie. Jest to przyczyną fanatyzmu i nienawiści. Lecz, jak zauważył Boccaccio, *tylko mierność na tym świecie od zawiści jest bezpieczna*.

Jesteśmy świadomi własnych słabości. Choć dokładamy wiele staranności i pracy w merytoryczną jakość prezentowanych treści, to jednak trudno ustrzec się niedomagań, a jak mawia Kołakowski: diabeł nie śpi; nie śpi i lubi mącić, nie mając na względzie ani wierzących weń, ani niewierzących. Nawet Boccaccio we wstępie do *Dekameronu* ostrzegał czytelników: wśród moich

nowel są teksty słabe. W związku z tym życzylibyśmy sobie nie być oceniani przez pryzmat słabszych tekstów, jakie niewątpliwie można znaleźć wśród tysięcy naszych stron, lecz w całokształcie naszego dzieła, nie zwalniając się bynajmniej od odpowiedzialności za nazbyt powierzchowne fragmenciki tegoż dzieła, które z czasem zostaną dopracowane lub wyrugowane. Szczególnie wysoko cenimy konstruktywną krytykę, która pozwala nam sukcesywnie niwelować wszelkie słabości.

Najkrótsza definicja ideologii racjonalistycznej

Człowiek jest istotą zasadniczo irracjonalną, która podejmuje decyzje i działania w 90 procentach przypadków mające inne pobudki niż 'czyste' uzasadnienie intelektualne. *Racjonalność* polega na tym, że korzystamy z pozostałych 10 procent. *Racjonalizm* zaś to obrona owych '10%'.

Więcej o nas w Wikipedii: [Racjonalista.pl](http://pl.wikipedia.org/wiki/Racjonalista.pl) (<http://pl.wikipedia.org/wiki/Racjonalista.pl>)

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książek [Kościół a faszyzm](#) (2009), [Heretyckie dziedzictwo Europy](#) (2011), trylogii *Kryminalne dzieje papieżstwa*: [Tom I](#) (2011), [Tom II](#) (2012), [Zapomniane dzieje Polski](#) (2014).

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 01-09-2002 Ostatnia zmiana: 13-03-2011)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1>)

Contents Copyright © 2000-2015 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2015 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych

niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl